

Słowo wstępne

„Instrumenty muzyczne mogą być bardzo pożyteczne przy sprawowaniu świętych obrzędów czy to do akompaniamentu, czy to do gry solowej. (...) Dopuszczane do kultu Bożego powinny być używane w ten sposób, by odpowiadały świętości obrzędów, dodawały blasku kultowi Bożemu i służyły zbudowaniu wiernych” (*Musiam Sacram*, n. 62–63).

Fenomen miejsca – wielki pomnik kultury, wspinały zespół pocysterski w Pelplinie – nastrojał uczestników zjazdu Stowarzyszenia Polskich Muzyków Kościelnych w 2009 r. do pochylenia się z szacunkiem nad muzyczną tradycją historycznego opactwa, ale także znacznie szerzej – nad skarbcem muzyki sakralnej. Ks. prof. Edward Hinz, wyróżniony podczas zjazdu honorowym członkostwem SPMK, odnotował w swoich cennych publikacjach, że słynna tabulatura pelplińska należy do największych siedemnastowiecznych źródeł w Europie, a zawarte w niej utwory, zarówno wokalne, jak i instrumentalne (przeznaczone na organy lub zespół instrumentalny), świadczą o żywych kontaktach polskiej muzyki z Europą Zachodnią. W tak niezwykłym dla muzyków kościelnych miejscu spotkania do podjęcia twórczej refleksji nad muzyką instrumentalną w Kościele dodatkowo motywowały wspaniałe organy katedry pelplińskiej, których brzmienie artystycznie ubogacało słuchaczy podczas recitalu prof. J. Gembalskiego.

Tematyka zjazdu w założeniach pomysłodawców (ks. prof. I. Pawlak i prof. S. Dąbek) miała obejmować wielostronne spojrzenie na problem muzyki instrumentalnej w Kościele. Niniejszy Biuletyn nr 5 obejmuje zasadnicze treści wystąpień prelegentów, które stanowiły próbę ujęcia całości zagadnienia w trzech aspektach. Po pierwsze, przez wyakcentowanie znaczenia muzyki instrumentalnej w liturgii na podstawie założeń prawodawstwa liturgiczno-muzycznego oraz przedstawienie funkcji, rodzajów, gatunków – ogólnie część określona jako *species*. Następnie rzut historyczny – kształtowanie się muzyki instrumentalnej w licznych ośrodkach kościelnych i zróżnicowanych tradycjach – *memoria* i wreszcie ukazanie możliwości i przyszłościowych wizji zastosowania takich form w liturgii, w nabożeństwach pozaliturgicznych, czy religijnych koncertach, a także w projektach festiwalowych – *perspectivae*. Treść prezentacji, zebrana tu w jedną zwartą całość, niewątpliwie stanowi cenne kompendium w dziedzinie kształtowania muzyki instrumentalnej w Kościele, może też być inspiracją do dalszych badań muzykologicznych i podejmowania nowych inicjatyw w tej dziedzinie.

Interesujące teksty, wygłoszone w ramach zjazdowych sesji, zostają w Biuletynie poprzedzone szczegółowym sprawozdaniem zredagowanym przez sekretarza

SPMK, ks. dr. S. Garnczarskiego, który przedstawia pełną relację z przebiegu zjazdu i pobytu w gościnnym Pelplinie. Ponadto zamieszczono ważną wypowiedź prof. R. Pośpiecha o podejmowanych tematach z dziedziny muzyki sakralnej w ramach Konferencji Episkopatu Polski. Redakcja Biuletynu postanowiła także przedstawić skład zarządu SPMK, który w myśl Statutu Stowarzyszenia (art. 16, pkt. 2) został ukonstytuowany na nową czteroletnią kadencję. Całość edycji dopełniają propozycje nutowe, tym razem materiał muzyczny na orkiestrę dętą, trafnie wkomponowany w podjętą tematykę.

Wyrażam wdzięczność zespołowi redakcyjnemu pod przewodnictwem ks. dr. G. Poźniaka za podjęty wysiłek w przygotowanie kolejnego numeru, autorom artykułów i materiałów nutowych, a także Wydawnictwu Polihymnia, i życzę, aby treści zawarte w Biuletynie służyły pomocą we właściwym kształtowaniu muzyki instrumentalnej w sprawowaniu świętych obrzędów.

Ks. Antoni Reginek
Prezes SPMK